

Natjecanje studenata FBF-a u konzultacijskim vještinama

MARIJA MARUŠIĆ

Apsolventica FBF-a

Udruga studenata farmacije i medicinske biokemije Hrvatske – CPSA organizirala je prvi put u nas natjecanje studenata u konzultacijskim vještinama. Taj je projekt proveden od 4. do 6. studenoga 2009. na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu te je dobio vrlo pozitivne ocjene svih sudionika. Izvornu zamisao o takvom natjecanju potakla je Svjetska udruga studenata farmacije (IPSF) čije se članice natječu više od 15 godina pod originalnim nazivom *Patient Counselling Event*. U zemljama poput Velike Britanije, Portugala te Australije taj je projekt poprimio zavidnu razinu poštovanja i u svijetu profesionalaca. Vođeni njihovim primjerom i savjetima, CPSA je uspjela od početka osigurati pažnju stručnjaka iz područja farmacije i zainteresirati ih za natjecanje.

Cilj je toga natjecanja razvijati komunikacijske i stručne vještine studenata farmacije radi svladavanja realnih ljekarničkih izazova. Tako se budući farmaceuti prvi put susreću sa savjetovanjem pacijenta tijekom studija i to im je prigoda da konkretno pokažu stečena znanja i vještine.

Natjecanje u konzultacijskim vještinama otvorio je u srijedu 4. studenoga 2009. dekan Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta prof. dr. sc. Nikola Kujundžić. Nakon kratkog uvodnog govora, studenti su odslušali predavanje i bili prisutni radionici doc. dr. sc. Vesne Bačić Vrca na temu *Analgetici i NSAR*, što je bila i tema 1. hrvatskog natjecanja u konzultacijskim vještinama. Doc. Bačić Vrca prikazala je mehanizam nastanka boli, lijekove iz

Slika 1. Radionica o komunikacijskim vještinama

Slika 2. Studenti za vrijeme predavanja

tih skupina, indikacije, kontraindikacije te moguće interakcije. Drugi dan natjecanja počeo je predavanjem mag. pharm. Arijane Meštović, *Komunikacijske vještine*. Nakon predavanja prožetoga živopisnim primjerima iz prakse, uslijedila su brojna pitanja studenata. Najviše ih je zanimalo kako se postaviti u situacijama za koje nisu pripremljeni na studiju. Nakon kratkoga predaha uz ručak i kavu, uslijedila je dobro pripremljena radionica doc. dr. sc. Lidije Bach Rojčky na kojoj je prikazano pet slučajeva iz ljekarničke prakse. Studentima su razjašnjeni mehanizmi djelovanja i nastajanja interakcija među lijekovima te su zajednički tražena rješenja za neadekvatne terapije. Tijekom radionice pozornost studenata bila je na vrhuncu, jer su znali da će upravo jedan od tih primjera sljedećega dana biti natjecateljski slučaj.

Natjecanje je održano u autentičnom ljekarničkom okruženju, u prostoru stare izložbene ljekarne na Zavodu za analitiku i kontrolu lijekova Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta. Apsolventica Marina Kušević imala je ulogu pacijentice, a pred njom su se s druge strane recepture izmjenjivali natjecatelji u ulozu ljekarnika. Zadatak svakoga od njih bio je ispravno savjetovati pacijenticu o njezinoj terapiji, a sve pod budnim okom ocjenjivačkoga suda sastavljena od tri spomenuta predavača. Našem pozivu odazvala se i dr. sc. Maja Jakševac Miška, tajnica Hrvatskog farmaceutskog društva, te promatrala natjecanje, pokazavši tako zainteresiranost i pohvalivši projekt i studentsku aktivnost za razvijanje konzultacijskih vještina. Budući da je to potpuno novi pristup učenju na našem fakultetu, natjecanje je snimano za eventualne daljnje nastavne potrebe te popularizaciju ovakvih natjecanja.

Slika 3. Komunikacija između natjecateljice (Mirna Pogačić) i pacijentice (Marina Kušević)

Slika 4. Članice ocjenjivačkoga suda V. Bačić Vrca, L. Bach Rojčky i A. Meštović

Svečanog dodjeli nagrada, održanoj nekoliko dana kasnije u knjižnici Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta prethodilo je kratko prigodno predavanje dr. med. Marka Smetiška, potpredsjednika Atlantic Grupe za diviziju Pharma. Nakon toga, natjecateljima su uručene potvrde o sudjelovanju te darovne košarice Atlantic Grupe. Novčane nagrade za prva tri mjesta, koje je osigurao Studentski zbor, uručio je dekan prof. dr. sc. Nikola Kujundžić u prisutnosti prodekanice za nastavu prof. dr. sc. Karmelee Barišić. Nagrađeni su Lorena Kresović (1. mjesto), Betilija Fadi (2. mjesto) i Ivo Šare (3. mjesto).

Slika 5. Dio natjecatelja – druga slijeva Lorena Kresović (1. nagrada) i šesta slijeva Betilija Fadi (2. nagrada)

Slika 6. U sredini Ivo Šare dobitnik 3. nagrade

Odaziv je studenata za projekt bio velik. Tako je predavanjima i radionicama bilo prisutno više od 30 studenata i nedavno diplomiranih kolega, a natjecalo se 16 studenata četvrte i pete godine te apsolviranih. Svi natjecatelji stekli su novo pozitivno iskustvo, zabavili se i uvjerali kolika su znanja i vještine uključena u akademski stupanj magistra farmacije. Zajednički je zaključak bio da se osjećaju spremniji i da nestrpljivo čekaju kada će zakoračiti u svijet ljekarničke prakse.

Novo doba ljekarništva na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

ARIJANA MEŠTROVIĆ

Edukacijski Centar Atlantic FARMACIA

U vrijeme kada je većina čitatelja Farmaceutskog glasnika studirala farmaciju na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu, o konzultacijskim vještinama i ljekarničkoj skrbi za pacijenta nije se govorilo, ili tek u kontekstu prepričavanja svjetskih trendova koji kod nas još dugo neće zaživjeti.

Već prvoga dana pripravničkoga staža u ljekarni, bili smo svjesni da je naše fakultetsko znanje uistinu veliko, ali da se ono u praksi traži u nekom, nama nepoznatom obliku, skriveno u potencijalnim odgovorima koje bismo našim pacijentima mogli ponuditi kao

rješenje njihovih zdravstvenih poteškoća. Kojim redom postavljati pitanja pacijentu, kako vrednovati odgovore, kako uočiti moguće interakcije između lijekova ili kako prilagoditi terapiju našem pacijentu da bi uslijedilo što manje nuspojava i da bude suradljiv, mnogima od nas bila je prava nepoznanica. Ni danas, u smjernicama i načelima dobre ljekarničke prakse još ne postoje točne upute niti mehanizmi kojima bismo ujednačili te postupke u ljekarništvu ili ih vrednovali provjerenim sustavom kompetencija kroz nadležne ustanove. Dok se mi okrećemo prošlosti i teško prihvaćamo promjene, današnji studenti vrlo otvoreno i hrabro žele stati pod povećalo stručnjaka iz područja farmakoterapije, kliničke farmacije i komunikacije. Žele dobiti jasne smjernice i provjeriti jesu li spremni za susret s pacijentom u stvarnoj situaciji. Poznati su im aktualni izazovi u ljekarništvu, provjereni izvori informacija, složenost farmakoterapije i znaju da stručne kompetencije mogu i moraju testirati tijekom studija, žele li postati vrsni stručnjaci. S minimalnim sredstvima, u improviziranom prostoru i teško odvojenom vremenu, ugledavši se u svoje kolege iz zapadnih zemalja, odvažili su se organizirati natjecanje iz konzultacijskih vještina.

Kao dugogodišnjoj suradnici iz prakse, bilo mi je uistinu veliko zadovoljstvo biti jedna od predavačica i članica ocjenjivačkog suda koje je imalo zahtjevnju zadaću – odabrati najbolje među izvršnima. Osim odlične organizacije, iznenadio me odgovoran i profesionalan pristup svih sudionika, koji su se odlično pripremili. Argumentirano su postavljali pitanja, sudjelovali u raspravama i oštrili svoja stajališta, svjesni odgovornosti koja ih očekuje kada jednom stanu u ljekarni za recepturu.

Tijekom natjecanja pokazali su zavidno znanje iz farmakoterapije. Pokušali su u samo pet minuta razgovora s pacijentom, koliko je svaki natjecatelj imao na raspolaganju, upotrijebiti rečenične konstrukcije koje im omogućuju kvalitetno prikupljanje medikacijske povijesti pacijenta i provjeriti njegovu suradljivost. Pritom su se služili stručnim izrazima, literaturom, pisali upute, neki su čak hrabro uzeli telefon i simulirali razgovor s liječnikom koji je propisao lijekove. Uočavali su interakcije, pitali za životne navike, davali savjete o prestanku pušenja, fizičkoj aktivnosti, kontroli kod liječnika i upozoravali na primjenu biljnih lijekova koji ulaze u interakciju s propisanim lijekovima. Uspjeli su, u tako kratkom vremenu, prenijeti pacijentu koji lijek čemu služi, kako se dozira i uzima li se stalno ili povremeno. Većina natjecatelja pritom nije skidala osmijeh niti gubila koncentraciju. Komentare svih članova ocjenjivačkoga suda poslušali su strpljivo i uglavnom se ugodno iznenadili ocjenama. Nisu nam zaboravili zahvaliti, počastiti nas kolačima i uručiti nam cvijeće u znak zahvalnosti što smo sudjelovali u njihovu projektu.

Na dan dodjele nagrada najboljima, pridružio nam se i dekan, prof. dr. sc. Nikola Kujundžić, prodekanica za nastavu prof. dr. sc. Karmela Barišić i potprdsjednik Atlantic grupe za diviziju Pharma dr. Marko Smetiško, održavši vrlo inspirativno predavanje. Podijelio je sa studentima profesionalno i životno iskustvo o vrijednosti znanja, vještina i kreativnosti, uokvireno recentnim podacima o trendovima u ljekarništvu. Nizom primjera potaknuo ih je na razvoj kompetencija i profesionalnu radoznalost koja u stručnom usavršavanju nikada ne smije prestati. Poklon paketi Atlantic grupe bili su uručeni kao utješne nagrade, no sigurno je da toga dana nikoga nije trebalo tješiti.

Dekan je podržao i pohvalio tu inicijativu, studenti su pokazali veliko znanje i razumijevanje bitnoga u profesiji za koju se školuju, predavači su vidjeli kako se znanje odmah

Slika 1. Dekan prof. N. Kujundžić uručuje prvu nagradu

Slika 2. dr. M. Smetiško tijekom predavanja

primjenjuje, a mi koji smo već godinama u praksi sigurni smo da je već počelo novo doba ljekarništva. Dolaze nam mladi stručnjaci koji su jako dobro startali.

Na nama je velika odgovornost da ih i svojim primjerom potičemo da nastave raditi i učiti prema visokim kriterijima koje su si zacrtali, kao što su ovaj puta to učinili Farmaceutsko-biokemijski fakultet kao stručni autoritet, Hrvatsko farmaceutsko društvo, kao strukovna udruga, koje će se brinuti o njihovom budućem stručnom usavršavanju i Atlantic Farmacia kao uspješna farmaceutska kompanija.

Do tada mladim kolegama čestitam i sretno!

VIJESTI IZ FBF

NOVI DIPLOMIRANI MAGISTRI FARMACIJE: Na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održane su 12. prosinca 2009., dvije promocije. Promotori su bili prof. dr. sc. Nikola Kujundžić, dekan FBF-a, prof. dr. sc. Jelena Filipović-Grčić, prodekanica za znanost i prof. dr. sc. Karmela Barišić, prodekanica za nastavu.

U magistre farmacije promovirani su: Marijana Banovac, Jure Belić, Petra Bobovčan, Josipa Brezetić, Josip Čolak, Ana Dugonjić, Maja Firšt, Barbara Gregurek, Marija Gudelj, Ivan Jajić, Mirna Jelić, Ozana Krajnović, Adriana Lukenda, Ivana Markić, Vjekoslav Maskalan, Blanka Mateljan, Bruno Milas, Ivana Miletić, Nives Nanaši, Ana Petrak, Neva Petrić, Danijel Poljanšek, Ivan Radolfi, Dinka Rupčić, Sanjin Sirotnjak, Rada Smerdel, Krešimir Srdarev, Ksenija Šamuga, Dina Vrhovac, Vedrana Bača,

Margareta Bego, Goran Benčina, Damir Čiček, Iva Čondić, Višnja Čoso, Daliborka Drobnjak, Ana Fett, Goranka Galijaš, Ivana Grüngold, Ivana Horvat, Iva Ivanda, Dijana Lucić, Marko Magaš, Nino Marin, Ana Martinko, Kristina Milišić, Maja Modrić, Maja Mušura, Ankica Petreš, Lina Petrović, Matea Petrović, Vedrana Preradović, Michaela Pretula, Sanja Rubinjoni, Ivana Rupčić, Marko Skelin, Jelena Šimunić, Blanka Teklić.

U diplomirane inženjere medicinske biokemije promovirani su: Vladimira Kutnjak, Zrinjka Sesar i Suzi Žlabravec.

U ime Hrvatskog farmaceutskog društva, promoviranim magistrima farmacije čestitala je Melita Petrović mr. pharm., dopredsjednica HFD-a i uručila im pristupnice s jednogodišnjom besplatnom članarinom za HFD.